

Adviesrapport - ErfGenot

Door: Younes Koubaa, Neelam Pultoo en Dunke van Boekel

In opdracht van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed

Onder de CC BY-NC-SA 4.0-licentie

Inhoudsopgave:

- **Management Summary** - Pagina 3
- **1. - Inleiding** - Pagina 5
- **2. - Het concept** - Pagina 7
- **3. - Deskresearch** - Pagina 9
 - 3.1 - Stakeholders
 - 3.2 - Ethische overwegingen
 - 3.3 - Beheer en toezicht
 - 3.4 - Integratie van de Fediverse
 - 3.5 - Toepassing van Creative Commons
- **Fieldresearch** - Pagina 20
 - 3.1 - Proof of Value
 - 3.2 - Wervingscampagne
 - 3.3 - Integratie van fondsen
 - 3.4 - User stories formuleren
- **Funding** - Pagina 25
- **Prototype** - Pagina 26
- **Concrete adviezen** - Pagina 36
- **Conclusie** - Pagina 40
- **Bronnenlijst** - Pagina 41

Management Summary

Dit rapport beschrijft het onderzoek, het concept en het prototype van ErfGenot: een digitaal platform dat erfgoedgemeenschappen in Nederland zichtbaar en vindbaar maakt. Het project is uitgevoerd in opdracht van de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed (RCE) en sluit aan bij het Verdrag van Faro, waarin de mens en diens relatie tot erfgoed centraal staan.

De aanleiding voor dit project is het gebrek aan overzicht van erfgoedgemeenschappen. Veel gemeenschappen zijn lokaal en informeel georganiseerd en daardoor moeilijk te vinden. Een eerdere test case in Gouda liet zien dat het in kaart brengen van deze groepen tijdrovend en complex is. Dit maakt het werk van erfgoedambtenaren lastiger en belemmert samenwerking met gemeenschappen.

ErfGenot biedt hiervoor een oplossing door erfgoedgemeenschappen zelf de regie te geven. Gemeenschappen kunnen zich vrijwillig aanmelden en zelf bepalen welke informatie zij delen. Hierdoor worden ethische risico's, zoals privacyproblemen en ongewenste overheidscontrole, beperkt. Tegelijkertijd ontstaat er één centrale plek waar ambtenaren overzicht krijgen, burgers erfgoed kunnen ontdekken en gemeenschappen elkaar kunnen vinden.

Het platform is meer dan een registratietool. ErfGenot is opgezet als een toegankelijk platform rond het begrip 'cultuurbehoud', een term die voor veel gemeenschappen herkenbaarder is dan 'erfgoed'. Het platform stimuleert zichtbaarheid, samenwerking en kennisdeling en helpt het stoffige imago van erfgoed te doorbreken.

Uit deskresearch en fieldresearch blijkt dat ErfGenot waardevol is voor alle betrokkenen. Erfgoedgemeenschappen krijgen meer zichtbaarheid en kansen voor samenwerking. Erfgoedambtenaren krijgen een overzichtelijk hulpmiddel. Burgers krijgen een laagdrempelige manier om erfgoed te ontdekken en eraan deel te nemen.

Vanwege de gevoeligheid van erfgoed en identiteit besteedt het rapport veel aandacht aan ethiek, toezicht en beheer. Geadviseerd wordt om ErfGenot onder te brengen bij een onafhankelijke commissie en te zorgen voor moderatie, verificatie via erfgoedhuizen, transparantie en regelmatige evaluatie. Daarnaast bevat het rapport aanbevelingen over open source ontwikkeling, toegankelijkheid, Fediverse-integratie en Creative Commons-licenties.

Tot slot is een prototype ontwikkeld en bevat het rapport concrete adviezen voor de verdere ontwikkeling, het beheer en de implementatie van ErfGenot.

1. Inleiding

In 2005 werd het Verdrag van Faro opgesteld door de Raad van Europa. Het verdrag heeft veel te maken met cultureel erfgoed, maar zet zowel de mens als de samenleving en hun band met erfgoed centraal. Het verdrag moet een steuntje in de rug zijn in het ontwikkelen van verschillende thema's die te maken hebben met cultureel erfgoed, waaronder bewustzijn en educatie op het gebied van erfgoed, het ondersteunen van erfgoedparticipatie en waardering voor erfgoed in het algemeen. Negentien jaar na de opstelling werd het Verdrag van Faro ondertekend in Nederland. Om te voldoen aan de eisen van het Verdrag van Faro begon de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed een tijd geleden aan een belangrijke stap: alle erfgoedgemeenschappen in Nederland in kaart brengen.

De immense schaal van dit project werd al snel duidelijk, met het daarop volgende besluit om een 'test case' uit te voeren: alle erfgoedgemeenschappen in de stad in Gouda op een rij zetten. Dat ging moeizamer dan verwacht. Erfgoedgemeenschappen bleken lastig te vinden. Sommigen zijn informeel georganiseerd en anderen zagen hun bezigheden niet als het in stand houden van erfgoed - hoewel dat wel zo gezien kan worden. Vandaar dat de RCE naar een nieuwe manier is gaan zoeken om erfgoedgemeenschappen in beeld te brengen.

Het probleem om te adresseren is dat er talloze erfgoedgemeenschappen zijn, waarvan niets bekend is. Er zijn er zoveel door het land verspreid, maar bij lange na niet allemaal zijn dus in kaart gebracht. Sommige erfgoedgemeenschappen zijn erg actief op bijvoorbeeld hun eigen websites of sociale media, en anderen niet. De miniclubs, de drie fanatieke draaiorgelhouders die technisch gezien wel een gemeenschap vormen, maar door de kleinschaligheid lastig niet vindbaar zijn.

Het is niet alleen voor erfgoedambtenaren en -professionals gunstig om deze gemeenschappen te kunnen vinden. Over het algemeen is het doel van een erfgoedgemeenschap immers om het onderwerp in hun kern aan de man te brengen, of in ieder geval in het publieke gedachtegoed te houden. In opdracht van en samenwerking met de RCE is het concept van een digitaal hulpmiddel de wereld in geholpen, dat erfgoedambtenaren en -professionals helpt om lokaal actieve erfgoedgemeenschappen sneller en effectiever te vinden en in kaart te brengen. Dat hulpmiddel? Dat is **ErfGenot**.

2. Het concept

ErfGenot is het platform dat het leven van erfgoedambtenaren makkelijker moet maken, maar gedurende het proces werd het eigenlijk steeds meer. Uiteraard liggen ambtenaren en het kunnen vinden van de erfgoedgemeenschappen centraal, maar bepaalde ethische overwegingen hebben het concept een ietwat andere richting opgestuurd.

Wij zien ErfGenot als platform. Een bijna social media-achtige instantie, met erfgoed - of 'cultuurbehoud', zoals we het in behapbare termen hebben gebracht - als kern. Op dit platform kunnen erfgoedgemeenschappen zichzelf aanmelden/registreren, in een mate die zij zelf mogen bepalen.

Keuze bij de gemeenschap

Willen zij dat er alleen een naam en e-mailadres ter contact vindbaar is? Dan is dat prima. Zien zij ErfGenot als een platform om geïnteresseerden op de hoogte te brengen van hun activiteiten, werkzaamheden en eventueel aankomende evenementen? Dan kan dat ook. Het punt is vooral dat wij de gemeenschappen niet automatisch in kaart brengen. Hoewel dat wenselijk is voor de Rijksdienst, is dat volgens ons ethisch gezien niet geheel verantwoord - daarover meer in hoofdstuk 2.3. ErfGenot houdt de keuze volledig bij de gemeenschappen zelf.

Zodra zij ingeschreven staan, is de erfgoedgemeenschap immers te vinden op ons platform. Als zij na verloop van tijd - om wat voor reden dan ook - geen onderdeel van ErfGenot meer uit willen maken, kunnen zij hun aanwezigheid altijd wegschrobben van het platform. Afijn, zodra de gemeenschap geregistreerd is, kan iedere bezoeker van het platform hen vinden.

Inzicht voor iedereen

Erfgoedambtenaren krijgen zo dus inzicht in de verschillende gemeenschappen bij hen in de buurt, geïnteresseerde bewoners of hobbyisten vinden mogelijk een groep om iets van te leren en/of zich bij aan te sluiten en zelfs voor de gemeenschappen kan dit positief uitpakken. Naast vindbaar zijn voor mogelijke nieuwe leden, vinden zij wellicht ook een groep die zich met iets vergelijkbaars bezighoudt in een andere regio. Dan kunnen zij bijvoorbeeld de krachten bundelen, van elkaar leren.

Wat maakt een erfgoedgemeenschap?

Gezien ErfGenot dus een platform is waarop men zichzelf kan registreren, moeten we wel goed afbakenen wat er wel of niet op het platform thuishoort. Dit hebben wij gericht op het publieke actie-kader van erfgoed, want hoewel ontzettend veel activiteiten gezien *kunnen* worden als het in stand houden van erfgoed, maakt dat nog niet direct een erfgoedgemeenschap. Wie zich aanmeldt op ErfGenot krijgt dan ook voorwaarden te zien, waarin gesteld wordt dat zij in principe actief bezig zijn met het in stand houden van een allerlei soorten erfgoed, en dat over willen dragen aan anderen. Wat heus niet betekent dat iedere gemeenschap een wekelijkse bijeenkomst moet houden, maar simpelweg dat de zolderkamer van een modeltreinverzamelaar of de autoreparaties die drie vrienden als hobby uitvoeren niet vallen onder het erfgoed op ErfGenot.

Daarbij willen we een divers platform creëren. In onze gesprekken met erfgoedprofessionals als Inge Molenaar kwam naar voren dat de meest bekende erfgoedgemeenschappen voornamelijk bestaan uit de demografie van witte, mannelijke pensionarissen. Dit terwijl er wel degelijk gemeenschappen zijn waar jongeren bij betrokken (willen) zijn. Zij noemde bijvoorbeeld Bruine Kroegen, en de verrassende interesse van jongeren daarin. Daarbij kijken we ook naar andere culturen, overtuigingen of geaardheden die niet ontzettend bekend zijn bij ambtenaren omdat de schijnwerpers bezet worden door een specifieke groep. ErfGenot moet dus een brede selectie gemeenten aanspreken, waardoor toegankelijkheid belangrijk wordt. Denk daarbij aan ondersteuning voor verschillende talen op het platform, goede leesbaarheid en een robuust ontwerp. Meer hierover komt in het **Bestuur en toezicht**-hoofdstuk aan bod.

Moderatie

Gezien we een digitaal platform bieden is het controleren van aanmeldingen in het eerste opzicht lastig, maar daarvoor raden wij aan de erfgoedhuizen in iedere provincie van Nederland in te schakelen. Uit ons onderzoek blijkt dat ambtenaren zelf vaak te druk zijn om langs te gaan bij een gemeenschap om hun doeleinden te verifiëren, maar de huizen zijn er juist om het erfgoed van Nederland te ondersteunen. Zij komen op deze manier waarschijnlijk ook een beter idee van wat er in hun provincie speelt, en wat de verschillende gemeenschappen nodig hebben. We raden dus aan om de erfgoedhuizen te betrekken bij dit proces, en als een soort 'moderatie' in te zetten zodat we kunnen verifiëren wie er op ErfGenot vertoeft.

De commissie

Maar 'wie' is ErfGenot eigenlijk? Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed, en gezien het Verdrag van Faro een politiek gegrond document is, lijkt het logisch dat het beheer en toezicht van dit platform in handen van de overheid ligt. Daar adviseren wij helaas tegen. Erfgoedgemeenschappen zijn volgens ons onderzoek en de inbreng van experts als Mike de Kreek en erfgoedprofessional Inge Molenaar geen grote fans van de overheid.

Als alternatief hebben wij het idee van een commissie opgesteld. Dit is een onafhankelijke partij van de overheid, maar bestaat uit de verschillende belanghebbenden van ErfGenot. Denk dus aan de Rijksdienst, maar ook representatieven van de erfgoedgemeenschappen, professionals en ambtenaren. Zij vormen een soort democratische raad, die samen de touwtjes in handen hebben. Besluiten die gemaakt moeten worden over veranderingen in het beleid, de werking van, of wat voor zaken dan ook, van ErfGenot komen met overleg en concessies tot stand, zodat iedere groep geholpen wordt - of in ieder geval vrede kan sluiten - met de invulling van ErfGenot.

Gebruikers van het platform zelf kunnen daarbij ook suggesties insturen middels de ErfGenot-website, die vervolgens door de commissie ter sprake gesteld kunnen worden. Meer verdieping in de werking van de commissie en het toezicht op ErfGenot komt in hoofdstuk 2.4 aan bod.

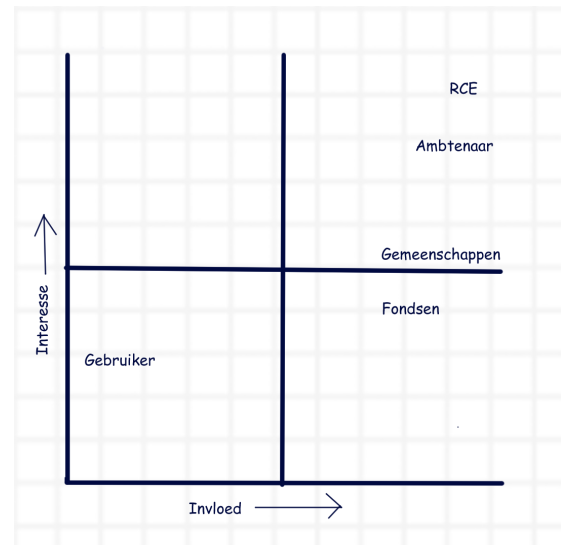
Dat is ErfGenot in de grote lijnen. In de rest van dit rapport nemen wij u mee door verschillende additionele overwegingen en daaruit gekomen beslissingen die wij hebben gemaakt tijdens het ontwikkelen van het platform, en de bijbehorende adviezen die wij mee willen geven terwijl de Rijksdienst verder sleutelt aan de realisatie van het Verdrag van Faro. Onder het hoofdstuk **Prototype** is een visualisatie van ErfGenot gemaakt, met specifieke functies die we daar dan ook verder toelichten. Hieronder staat in ieder geval verdieping in veel van de denkprocessen die ErfGenot hebben gevormd, met additionele ideeën en adviezen.

3. Deskresearch

3.1 - Stakeholders

Naast onze opdrachtgever, de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed, zijn erfgoedgemeenschappen en erfgoedambtenaren en erfgoed specialisten onze belangrijkste stakeholders. Voor en door hen moet ons platform werken. Daarin willen wij graag de burgers die daar buiten staan ook meenemen in ons concept. Vanaf nu zal er naar hen als gebruikers verwezen worden in dit rapport. Ook spelen fondsen een belangrijke rol binnen ons platform, omdat zij vaak gemeenschappen in stand houden.

Hiernaast zijn de invloed en interesse van alle stakeholders in kaart gebracht. Hieronder staat uitgelegd waarom de stakeholders in het schema staan zoals zij staan.

Rijksdienst Cultureel Erfgoed

Door het Verdrag van Faro heeft de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed een juridisch belang. Zij hebben een tool zoals dit niet alleen nodig om hun werk makkelijker te maken, maar ook om zich aan de wet te houden. Zij willen voldoen aan de eisen die worden opgesteld door het verdrag en daarvoor de meest efficiënte manier vinden. Hun interesse in ons platform is daarom ook erg groot, maar hun invloed ook. De Rijksdienst van Cultureel Erfgoed moet bepalen of het platform waar wij aan hebben gewerkt goedkeuren en het moet efficiënt zijn voor hen. Als zij iets goed of slecht vinden, kan dat het hele platform veranderen.

Erfgoedambtenaar

Het belang van de ambtenaar komt overeen met dat van de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed. Zij willen beiden een efficiënte manier van erfgoed gemeenschappen vinden op een manier die zich houdt aan het Verdrag van Faro. Voor ambtenaren is de functionaliteit van ons platform vooral belangrijk. Zij zullen immers het meest gebruik maken ervan. Daarom is hun invloed ook zeer groot op ons platform. De Rijksdienst van Cultureel Erfgoed is zeker belangrijk, maar zij zullen er niet elke dag mee te maken hebben. De interesse van ambtenaren is echter minder groot. Zij zullen de druk van het Verdrag van Faro veel minder voelen dan de Rijksdienst van

Cultureel Erfgoed. Pas wanneer zij 100% zeker weten dat ons platform hen iets zal brengen, zullen zij meer interesse krijgen.

Erfgoedgemeenschappen

Zij zijn voor ons platform de belangrijkste stakeholder. Zonder hen is er geen platform. Hierdoor hebben zij veel invloed op ons platform. Bij veel erfgoedgemeenschappen is het zo dat je ze toevallig moet kennen, anders zou je nooit zelf er op komen om je bij eentje aan te sluiten. Ons doel met dit platform is ook om dat te verbreken. Uit ons onderzoek is echter gebleken dat het contact tussen erfgoedgemeenschappen en ambtenaren erg stroef kan zijn, waardoor zij niet heel veel interesse hebben in ons platform.

Fondsen

Het belang van fondsen is om culturele organisaties te ondersteunen. Het ondersteunen van erfgoedgemeenschappen en het contact tussen de twee makkelijk maken door ons platform zorgt voor wel wat interesse van fondsen. Zij zullen het platform niet zelf veel gebruiken, maar erop staan of in verband zijn ermee zal hen zeker interesseren. Hun invloed zou echter wel sterk zijn. Fondsen kunnen ervoor zorgen dat erfgoedgemeenschappen blijven bestaan en als gemeenschappen kunnen blijven bestaan, dan kan ons platform ook blijven bestaan.

Gebruikers

De laatste stakeholder die wij graag willen betrekken zijn de normale burgers. Zij zullen ons platform kunnen gebruiken als manier om zichzelf bij een erfgoedgemeenschap aan te melden en events te vinden die daarmee te maken hebben. Gezien hun belang bij ons platform nog niet zo groot is spreken wij nog niet van grote invloed en interesse, maar wij hopen met ons platform daar verandering in te krijgen.

3.2 - Ethische overwegingen

Door al onze stakeholders komen er bij ons platform veel ethische overwegingen kijken. Wij moeten aan iedereen een beetje denken. Wij hebben ervoor gekozen om ons vooral te richten op de erfgoedgemeenschappen.

Kwetsbaarheid en slechte intenties

Het eerste probleem waar wij voor staan is het feit dat ons platform kwetsbare groepen nog kwetsbaarder kan maken. Sommige groepen houden zich bezig met onderwerpen die politiek erg gevoelig zijn. Door

hen allemaal op één plek te zetten, maken wij het makkelijk voor mensen met slechte intenties om daar gebruik van te maken. Zij hebben dan meteen contactgegevens en dergelijke informatie. Niet alleen andere gebruikers zijn een gevaar, maar ook de overheid zelf. Als er ooit een andere politieke wind door Nederland zou waaien, dan kan dit als een opsporingsmiddel gebruikt worden. Daarnaast kan iemand met slechte intenties ook een nep erfgoedgemeenschap aanmaken waardoor zij mensen voor de gek kunnen houden. Het 'worst case scenario' daarvan zou bijvoorbeeld zijn: een gemeenschap die zich zogenaamd richt op jonge meisjes, maar het blijkt beheerd te worden door een oudere man die die meisjes naar hem toe wil lokken.

Om de veiligheid van gemeenschappen en gebruikers te waarborgen willen wij zorgen voor moderatie en een verificatieproces van alle gemeenschappen. Ook willen wij dat het beheer van het platform wordt gedaan door een derde partij die los staat van de overheid. Het liefst een commissie en dat gemeenschappen hun presence kunnen wegschrijven zodat zij niet meer gevonden kunnen worden indien zij dat niet meer willen op ons platform.

Het stoffige imago

Wanneer men denkt aan erfgoed, wordt er vaak gedacht aan oudere mensen, vaak mannen, die zich bezighouden met vrij ouderwetse zaken, maar erfgoedgemeenschappen kunnen zoveel meer zijn dan alleen oude mensen die oude dingen instandhouden. De lijst die het onderzoek van [‘test case’](#) in Gouda. De erfgoedgemeenschappen zijn zo divers. Wij willen dat ons platform alle erfgoedgemeenschappen representeert en daarom moeten wij ons platform toegankelijk, bereikbaar en aantrekkelijk maken voor iedereen.

De oplossing hiervoor moeten wij vooral binnen het design verwerken van ons platform.

3.3 - Beheer en toezicht

We kunnen dus niet simpelweg een platform de wereld in slingeren zonder sterke overwegingen, en vervolgens moet het ook niet een eigen leven gaan leiden. Er is nagedacht over de invulling van dit concept, en hoe we die invulling bijtijds en relevant kunnen houden. In deze sectie gaan we in op het bestuur - de eerder genoemde commissie - van ErfGenot, waarom ze dat doen, en natuurlijk hoe. Dat doen we aan de hand van vier pijlers: **Toegankelijkheid, Moderatie, Commissie** en **Evaluatie**.

Toegankelijkheid

De eerste pijler is toegankelijkheid. Toegang tot ons platform moet laagdrempelig zijn en iedereen moet er gebruik van kunnen maken. De reden waarom wij dit willen implementeren in ons platform is omdat wij staan voor inclusiviteit. Wij willen zoveel mogelijk bereik, voor alle erfgoedgemeenschappen en burgers die het platform willen gebruiken. Dan moeten zij dat ook kunnen.

Daarnaast heeft ErfGenot ook te maken met een wettelijke eis. Sinds het platform mogelijk onderdeel gaat zijn - of in ieder geval sterk verbonden is met - van de Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed, valt onder een overheidsorganisatie. Volgens de [Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte](#), moeten overheidsorganisaties en bedrijven hun websites en apps toegankelijk maken. Het is de algemene norm en gebruikers kunnen organisaties erop aanspreken. [De European Accessibility Act \(EAA\)](#) zorgt er ook voor dat toegankelijkheid verplicht is voor bedrijven.

Om toegankelijkheid binnen ons platform waar te maken, zullen wij ons moeten houden aan de [Web Content Accessibility Guidelines \(of WCAG\)](#) richtlijnen. Deze richtlijnen leggen uitgebreid uit wat voor welk type organisatie nodig is wat betreft toegankelijkheid. Zo werkt de WCAG met 4 principes:

1. Waarneembaar: iedereen moet alle content op je website of app kunnen waarnemen.
2. Bedienbaar: iedereen moet je website of app kunnen bedienen.
3. Begrijpelijk: iedereen moet de informatie en de werking van jouw website of app kunnen begrijpen.
4. Robuust: iedereen moet je website of app kunnen gebruiken, ook als technologieën zich ontwikkelen.

Een van de eerste stappen om dit te realiseren is het open-source maken van ErfGenot. Zo is de website en de werking ervan waarneembaar voor iedereen. Wij willen meerdere taalopties aanbieden en ook een mogelijkheid voor het voorlezen van de pagina's om het bedienbaar te maken voor iedereen. Daarnaast willen wij op de homepage een kleine uitleg hebben van de website en misschien zelf een optionele tutorial aanbieden voor begrijpelijkheid. Ten slotte willen wij heel erg letten op

nieuwe ontwikkelingen samen met onze gebruikers, zo wordt ons platform robuust en kunnen wij mee ontwikkelen met nieuwe technologieën die zich ontwikkelen - hierover meer in Hoofdstuk 3.4. Meer daarover ook in onze laatste pijler: Regels evalueren.

Moderatie

Omdat ErfGenot een platform is waarin erfgoed, identiteit en geschiedenis centraal staan, is goede moderatie belangrijk. Deze onderwerpen kunnen gevoelig zijn en daarom moet het platform een veilige, respectvolle en overzichtelijke plek blijven voor alle gebruikers. Moderatie is daarbij niet alleen bedoeld om ongewenst gedrag te corrigeren, maar ook om positief en respectvol gebruik van het platform te stimuleren.

Het belangrijkste uitgangspunt binnen de moderatie is respect. Erfgoedgemeenschappen mogen zich aanmelden en hun erfgoed delen, zolang dit niet haatzaaiend, discriminerend of schadelijk is voor anderen. Vrijheid van meningsuiting is belangrijk, maar kent grenzen. Uitspraken die kwetsend, bedreigend zijn, of uitsluiting aanmoedigen, passen niet binnen de waarden van ErfGenot. Deze regels moeten duidelijk gecommuniceerd worden, zodat voor iedereen helder is wat wel en niet is toegestaan.

De moderatie werkt volgens een gedeeld model. Er zijn aangewezen moderators die toezicht houden op content, interacties en meldingen. Daarnaast speelt de community zelf een rol. Gebruikers kunnen ongepaste content melden en elkaar aanspreken op gedrag. Op deze manier komt toezicht niet alleen van bovenaf, maar ook vanuit de gemeenschap zelf.

Binnen ErfGenot wordt ook een duidelijk onderscheid gemaakt tussen rollen. Erfgoedgemeenschappen gebruiken het platform om hun werk te delen, terwijl burgers zich kunnen oriënteren, verbinden en in gesprek kunnen gaan. Dit zorgt voor duidelijkheid en helpt moderators om situaties beter te beoordelen.

Overigens valt onder moderatie ook het up-to-date houden van de inhoud op ErfGenot, en verificatie van de verschillende erfgoedgemeenschappen die op het platform terechtkomen. Daarvoor schakelen we zoals eerder benoemd de hulp van de erfgoedhuizen in, die in iedere provincie van Nederland te vinden zijn. Erfgoedambtenaren hebben het al te druk, maar de huizen kunnen helpen met het verifiëren van gemeenschappen - doen ze echt aan publieke actie, bijvoorbeeld - en waar nodig geacht een

periodieke check-up om te zien of diezelfde waarden na een tijdje nog altijd worden nagestreefd.

Tot slot is er een helpdeskfunctie waar gebruikers terecht kunnen met vragen, meldingen of problemen. Dit is vooral belangrijk voor kleinere erfgoedgemeenschappen en gebruikers met minder digitale ervaring. Door moderatie te combineren met ondersteuning en heldere communicatie, bouwen we aan vertrouwen in het platform.

Samengevat zorgt deze “moderatiestrategie” ervoor dat ErfGenot open en toegankelijk blijft, maar tegelijkertijd op een verantwoorde manier wordt beheerd. Door respect centraal te stellen, duidelijke grenzen te hanteren en de community actief te betrekken, ontstaat een veilige omgeving waarin erfgoed gedeeld kan worden zonder dat inclusiviteit en vertrouwen verloren gaan.

Commissie

Uiteindelijk - eigenlijk allereerst - moet er daarbij een toezichthouder zijn, iemand die heel ErfGenot overziet, beheert en waar nodig beslissingen maakt en veranderingen doorvoert. Hiervoor zijn we neergekomen op het samenstellen van een speciale commissie, die deze taken op zich neemt. Deze commissie opereert in essentie onafhankelijk van de overheid, de gemeenschappen en andere stakeholders, maar neemt hen wel in acht. De leden die de commissie opmaken zijn namelijk ‘representatieven’ van hun groepen.

Denk aan erfgoedprofessionals, ambtenaren en leden van erfgoedgemeenschappen, die de behoeften van hun respectievelijke groepen representeren, en met elkaar in gesprek gaan om die te waarborgen. Het is een democratisch proces, waar door middel van concessies en overleg besluiten kunnen worden gemaakt. Een eventueel pijnpunt hierin is dat besluitvorming langer kan duren dan gewenst. Iedereen moet het immers met de uiteindelijke oplossing eens zijn, en dat bereiken kan een tijdje duren. Maar, op deze manier heeft iedere belanghebbende groep wel inbreng in het beleid en de invulling van ErfGenot, en worden besluiten genomen voor het gedeelde goed van al deze groepen.

Het doel van de commissie is ook om transparantie te bieden jegens de leden en ingeschreven groepen op ErfGenot. Wanneer een besluit is gemaakt, of een update op het platform is doorgevoerd, krijgen gebruikers

een changelog te zien op het platform waarin het besluit wordt uitgelegd en toegelicht. Zo weet iedereen waar die aan toe is, en laat ErfGenot zien dat het een betrouwbaar platform is - gecombineerd met de open-source insteek van het platform is alles op het platform namelijk te controleren.

Om er een voorbeeld van te maken: vanuit het perspectief van een fijne sfeer op ErfGenot raden we aan geen reviews en recensies te implementeren, om zo concurrentie en haantjesgedrag geen platform te geven. Burgers hebben ons daarentegen verteld dat wel een fijne feature te vinden, dus de commissie kan daar in de toekomst over in gesprek en een oplossing vinden waarbij iedereen zich comfortabel voelt. Wanneer dit is doorgevoerd, komt dat in de changelog - of een Updates-tabje - op ErfGenot te staan.

Regels evalueren

Ten slotte is hier de laatste pijler: het evalueren van regels. Wij vinden het erg belangrijk dat wij met onze gebruikers en hun behoeften meegroeien, dezen zijn echter niet constant. De wereld om ons heen verandert continu en wij moeten daarom ook flexibel blijven.

In het artikel '[Decentralized autonomous organization design for the commons and the common good](#)' wordt er ook nadruk gelegd op de waarde hiervan. Het wordt genoemd als één van de acht principes voor succesvolle governance. In het artikel wordt besproken dat regels flexibel moeten zijn en dat dezen gebaseerd moeten zijn op de lokale omstandigheden die door de loop van tijd veranderen.

Bijvoorbeeld culturele of technologische ontwikkelingen. Ons platform moet op de hoogte blijven van de veranderende normen en waarden van onze samenleving op cultureel en technologisch gebied. Ook wordt er benoemd dat er geen "one-size-fits-all" regeling opgesteld moet worden.

Dit zou ervoor zorgen dat er weinig ruimte is voor verandering en uiteindelijk vallen er toch mensen uit de boot. Evaluatie zorgt ervoor dat [governancepraktijken](#) relevant en effectief blijven in een veranderende omgeving. Regel-evaluatie gaat hand in hand met toegankelijkheid en het idee van een commissie. Door de regels te evalueren samen met de gebruikers en de commissie maken wij een efficiënter en toegankelijker platform voor iedereen. Vandaar dat dit ook misschien wel de belangrijkste pijler is.

Wij adviseren de implementatie hiervan op ErfGenot door middel van een

suggestie-optie. Hiermee kunnen gebruikers suggesties doen over wat zij willen van ons platform. Dit kan gaan over veel meer dan alleen regels. Hiervoor bestaat een speciale pagina op ons platform waarbij je uitleg kan geven voor je suggestie. Er zal om de zoveel tijd gekeken worden naar alle suggesties en dezen zullen dan opgegooid worden in de commissie, en op een gegeven moment eventueel verwerkt.

3.4 - Integratie van de Fediverse

Terwijl we bezig zijn met het vernieuwen van hoe erfgoedgemeenschappen gevonden kunnen worden, is het ook de moeite waard om de relatie met huidige technologie in acht te nemen. De eerste gedachte is immers om een platform te maken op de klassieke wijze, maar we willen het alternatief van FediVerse-integratie aanraden.

Het is geen geheim dat er momenteel spanningen bestaan in de wereld, wanneer het aankomt op het bieden van digitale diensten. Veel Big Tech-bedrijven zijn immers gevestigd in Amerika, en zoals wellicht is meegekregen kan dat ook voor ons in Nederland gevolgen hebben. Het Internationale Gerechtshof in Den Haag bijvoorbeeld, dat plotseling niet meer bij Microsoft-diensten kon inloggen - en sindsdien van de techgigants producten zijn afgestapt ([binnenlandsbestuur.nl](https://www.binnenlandsbestuur.nl), 04/10/2025) - bijvoorbeeld.

Nu is ErfGenot qua schaal geen operatie als het Gerechtshof, maar in een digitale wereld zijn dit soort praktijken zonder meer iets om rekening mee te houden. Willen we wel afhankelijk zijn van Big Tech? Ons advies is: doe dat niet! Zeker wanneer de Fediverse uitkomst biedt. De Fediverse is een soort aaneenschakeling van sociale instanties die allemaal met elkaar verbonden zijn, maar ook apart van elkaar kunnen functioneren. Valt er een aspect uit de schakel weg? Dan kan de rest vrolijk voortbestaan. Dit gaat middels zogenaamde '*instances*' die we ook ten grondslag van ErfGenot kunnen benutten.

Vanuit de algemene ErfGenot-instance - beeld daarbij bijvoorbeeld de homepage, instellingen en informatiepagina's bij in - kan dit namelijk mogelijkheid bieden om het systeem iets te 'verdelen', wat voor erfgoedambtenaren nog weleens van pas kan komen. Stel bijvoorbeeld dat iedere provincie een eigen onderliggende instance betreft, die apart te bezoeken en door te spitten.

Een suggestie: op het 'algemeen' ErfGenot kun je naar de volledige lijst zoeken, maar door een filter aan te zetten of een druk op een knop krijg je simpelweg de resultaten voor ErfGenot Utrecht te zien. Dit zou ook toepasbaar zijn met verschillende hoeken van de erfgoedwereld, denkend aan dans, gebouwen enzovoort. Maar die categorieën zijn breed, dus of de werkbaarheid van ErfGenot daar dan ook écht op vooruit gaat is te betwijfelen.

Overigens is een bijbehorend voordeel van het Fediverse dat je het gebruikt met één profiel. Geen gewissel of opnieuw inloggen per instance dus: één keer inloggen en je gebruikt dit profiel op heel ErfGenot. Daarbij zijn Fediverse-instances ook gewoon via de bekende kanalen te vinden, maar dus met het bijbehorende voordeel dat als zo'n kanaal - neem Google bijvoorbeeld - wegvalt, die niet ook de instance meetrekt.

In het kader van toegankelijkheid is dit momenteel ook positief. Men kan ErfGenot *vinden* via de gebruikelijke kanalen als Google die ze gewend zijn/al kennen, maar als dat wegvalt moeten we er wel voor zorgen dat ErfGenot ook via de eventuele Google-opvolger vindbaar is. Met dank aan een diverse **wervingscampagne** - daarover later meer - moet ErfGenot ondanks minder bekende Fediverse-positie wel gewoon vindbaar zijn voor eenieder die geïnteresseerd is.

3.5 - Toepassing van de Creative Commons

Voordat we beginnen over Creative Commons (CC) en licenties, moeten wij eerst beginnen bij de vraag: Wat zijn de commons? De commons kunnen worden beschreven als hulpbronnen die door alle leden van de samenleving gebruikt kunnen worden. Het bekendste voorbeeld van een digitale common is wikipedia. Daar kan iedereen informatie op vinden en informatie op zetten.

Creative Commons (CC) is een organisatie die een bepaald type licentie uitdeelt, namelijk de CC-licentie. Zij willen hiermee ervoor zorgen dat de digitale commons blijven bestaan. Wat belangrijk is om te weten is dat een CC-licentie niet ingetrokken kan worden.

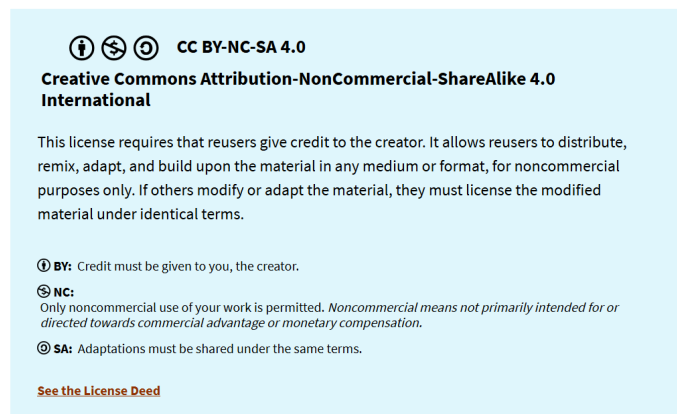
Ons platform, ErfGenot, heeft veel potentie om zoveel meer te zijn dan waar wij nu mee beginnen. Het kan een community worden van mensen die zich willen inzetten voor erfgoed en alles daaromheen. Daarom willen

wij de licentie zo open mogelijk houden voor iedereen die gebruik maakt van het platform.

Via de Creative Commons website zijn wij op een CC licentie type gekomen die wij vinden passen bij ErfGenot. Wij zijn hierop gekomen door een [beslisboom](#) door te lopen. Hierbij kregen wij de volgende vragen en hebben wij als volgt geantwoord:

1. Do you know which license you need?
No.
2. Require attribution for your work?
Yes.
3. Allow others to use your work commercially?
No.
4. Allow others to remix, adapt or build upon your work?
Yes.
5. Require adaptations of your work to be licensed under the same CC?
Yes.

Hieruit bleek dat een [Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal licentie](#), oftewel een CC BY-NC-SA 4.0 licentie, het beste zou zijn voor ons platform. Deze licentie houdt kortom in dat het materiaal gedeeld en bewerkt mag worden zolang de naam van de originele maker wordt vermeld, het werk niet voor commerciële doeleinden wordt gebruikt en de bewerkte/gedeelde kopie van het materiaal moet onder dezelfde licentie gedeeld worden.

CC BY-NC-SA 4.0
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International

This license requires that reusers give credit to the creator. It allows reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, for noncommercial purposes only. If others modify or adapt the material, they must license the modified material under identical terms.

① **BY:** Credit must be given to you, the creator.
② **NC:** Only noncommercial use of your work is permitted. *Noncommercial means not primarily intended for or directed towards commercial advantage or monetary compensation.*
③ **SA:** Adaptations must be shared under the same terms.

[See the License Deed](#)

Met dit type licentie zorgen wij ervoor dat ons concept verspreid kan worden. ErfGenot is nu natuurlijk een platform voor de Nederlandse erfgoedgemeenschappen, maar om de licentie zo open te houden kunnen andere landen ons concept overnemen en gebruiken om ook hun eigen ErfGenot te maken voor hun land. Het Faro-verdrag is immers een Europees verdrag, dus veel Europese landen zullen hier baat bij hebben. Dit zou ook een manier kunnen zijn om de Fediverse te implementeren. Dan zou er per land een server kunnen zijn bijvoorbeeld.

4. Fieldresearch

4.1 - Proof of Value

Uit het fieldresearch blijkt dat het platform duidelijke waarde heeft voor erfgoedgemeenschappen, burgers en ambtenaren. Het idee sluit goed aan bij problemen die nu in de praktijk spelen en speelt in op zichtbaarheid, betrokkenheid en overzicht in het erfgoedveld.

Voor erfgoedgemeenschappen biedt het platform een plek waar zij zichzelf zichtbaar en vindbaar kunnen maken. Veel gemeenschappen werken lokaal en zijn online niet altijd goed te vinden. Op het platform kunnen zij vertellen over hun ideeën, creaties en geschiedenis, maar ook over activiteiten, evenementen en manieren om vrijwilligers of nieuwe leden te werven. Zo kunnen zij laten zien wie ze zijn en wat ze doen. Dit helpt hen om meer mensen te bereiken en hun erfgoed beter onder de aandacht te brengen. Daarnaast kunnen gemeenschappen via het platform met elkaar in contact komen, ervaringen delen en samenwerken aan projecten, wat nu vaak lastig is omdat zij verspreid en zelfstandig werken.

Voor burgers maakt het platform het makkelijker om erfgoedgemeenschappen te ontdekken. Burgers kunnen zien welke gemeenschappen er zijn, wat zij doen en hoe zij kunnen meedoen. Dit kan ervoor zorgen dat mensen interesse krijgen in erfgoed, lid worden van een gemeenschap of deelnemen aan activiteiten zoals workshops, exposities of vrijwilligersprojecten. Zo draagt het platform bij aan meer betrokkenheid bij erfgoed en helpt het een brug te slaan tussen gemeenschappen en het publiek, waardoor erfgoed niet alleen behouden blijft, maar ook actief wordt beleefd.

Voor ambtenaren en erfgoedprofessionals is het platform erg waardevol omdat zij nu weinig overzicht hebben van erfgoedgemeenschappen. Uit het fieldresearch bleek dat het in kaart brengen van deze gemeenschappen tijdrovend en lastig is. Doordat gemeenschappen zichzelf kunnen aanmelden, ontstaat er één centrale plek met een actueel overzicht. Dit helpt ambtenaren bij hun werk, bij het maken van beleid en bij samenwerking met gemeenschappen. Ook kunnen ambtenaren via het platform trends en ontwikkelingen in het erfgoedveld volgen en sneller inspelen op nieuwe behoeften en kansen.

De waarde van het platform wordt bevestigd door gesprekken uit de praktijk. Het TikTok-account @Erfgenamen, dat erfgoedgemeenschappen in België in de spotlight zet, reageerde enthousiast op het projectidee. Zij vonden het een sterk en interessant concept en waren benieuwd hoe het platform wordt opgezet, omdat zij zelf plannen hebben om een website te bouwen. Volgens hen kan het platform helpen om het stoffige imago van erfgoed weg te halen, vooral door het gebruik van sociale media zoals TikTok en Instagram, waarmee jongeren en een breder publiek bereikt kunnen worden. Een platform of website helpt daarnaast om alles overzichtelijk te verzamelen en activiteiten beter zichtbaar te maken.

Daarnaast heeft Dunke gesproken met een erfgoedprofessional. Deze professional gaf aan dat het platform een idee is waar veel erfgoedprofessionals van dromen. Volgens haar ontbreekt er nu een centrale plek waar erfgoedgemeenschappen zichzelf kunnen laten zien, waar professionals overzicht hebben en waar samenwerking en kennisuitwisseling wordt gestimuleerd. Zo'n platform kan zowel helpen bij het dagelijkse werk van ambtenaren als bij het sterker maken van het erfgoedveld op de lange termijn.

Deze reacties laten zien dat het platform niet alleen een goed idee is, maar ook echt wordt gezien als een oplossing voor bestaande problemen. Het fieldresearch laat daarmee zien dat het project duidelijke praktische, maatschappelijke en organisatorische waarde heeft voor alle betrokkenen. Het platform kan gemeenschappen zichtbaar maken, burgers betrekken en ambtenaren ondersteunen, waardoor het erfgoedveld overzichtelijker, toegankelijker en aantrekkelijker wordt.

4.2 - Wervingscampagne

Om het platform succesvol te maken, is een gerichte wervingscampagne noodzakelijk. Het doel is om erfgoedgemeenschappen, burgers en erfgoedprofessionals te bereiken en duidelijk te maken welke voordelen het platform biedt.

Voor burgers, en vooral een jongere doelgroep, is het belangrijk om nieuwsgierigheid te wekken en betrokkenheid bij erfgoed te stimuleren. Hiervoor is het gebruik van sociale media zoals TikTok en Instagram bijzonder krachtig. Door korte video's, verhalen en foto's van erfgoedgemeenschappen te delen, kan het platform laten zien dat erfgoed niet stoffig of ouderwets is, maar juist interessant en inspirerend. TikTok is vooral geschikt om jongeren te bereiken en hen enthousiast te maken om

deel te nemen, terwijl Instagram zowel jongere als iets oudere gebruikers kan aanspreken.

Een voorbeeld van bestaande belangstelling is het TikTok-account @Erfgenamen, dat erfgoedgemeenschappen in België in de spotlight zet. Dit laat zien dat sociale media platformen een effectief middel zijn om zowel gemeenschappen als burgers te bereiken en te betrekken. Daarnaast blijft Facebook een belangrijk kanaal, omdat veel erfgoedgemeenschappen daar al actief zijn. Door deze gemeenschappen via Facebook te benaderen en naar het platform te trekken, kan het platform bestaande netwerken benutten en een groter en gevarieerder gebruikersbestand opbouwen.

Een kanttekening hier is daarentegen wel dat deze platformen onlosmakelijk verbonden zijn met Big Tech-bedrijven die we met integratie van de Fediverse - zoals te lezen is in hoofdstuk 3 - willen vermijden. Daarentegen is het onmiskenbaar dat dit wel de platformen zijn waar onze stakeholders te vinden zijn, dus daar werven is meer noodzaak dan gewillig. In ieder geval kunnen we zeggen dat leden geïntroduceerd worden tot nieuwe, onafhankelijke hoeken van het internet. In die zin heeft deze wervingsmethode dus toch toegevoegde waarde.

Voor erfgoedgemeenschappen moet de campagne laten zien dat zij zichzelf zichtbaar kunnen maken, hun werk kunnen delen en nieuwe leden of vrijwilligers kunnen aantrekken. Dit kan bijvoorbeeld via direct contact, e-mail, netwerken en lokale erfgoedorganisaties. Daarnaast kunnen voorbeelden van bestaande gemeenschappen worden gedeeld om te laten zien hoe het platform werkt en welke waarde het biedt. Ook kunnen communities die nu actief zijn op Facebook worden benaderd, zodat zij hun activiteiten kunnen overbrengen naar het platform en zo een breder publiek bereiken.

Voor erfgoedambtenaren en professionals laat de campagne zien dat het platform een waardevol hulpmiddel is. Demonstraties, presentaties en nieuwsbrieven kunnen worden ingezet om duidelijk te maken hoe het platform werkt en hoe het overzicht biedt en tijd bespaart. Actieve betrokkenheid van ambtenaren draagt bij aan draagvlak en ondersteunt de verdere ontwikkeling van het platform.

Door een combinatie van sociale media, directe benadering, evenementen en samenwerking met bestaande erfgoedinitiatieven, kan het platform snel bekendheid krijgen en een actieve gebruikersgroep opbouwen. Het gebruik van sociale media helpt om het stoffige imago van erfgoed weg te nemen, trekt een jonger publiek aan en zorgt dat het platform aantrekkelijk is voor een breed publiek.

4.3 - Integratie van fondsen

Één van de redenen voor erfgoedgemeenschappen om zich aan te sluiten bij ErfGenot kan een korter lijntje richting fondsen en subsidies zijn. Een mogelijkheid om dit mee te waarborgen is door een aparte sectie van ErfGenot te wijden aan die fondsen, een soort collectie of verzamelpagina waarop gemeenschappen op zoek kunnen naar aansluitende fondsen.

Daar hoort de kanttekening bij dat veel fondsen vaak juist zogenaamd met 'geld kunnen strooien' omdat zij dat ontvangen van de overheid. Zoals eerder is vastgesteld kunnen gemeenschappen het omwille van verschillende redenen niet altijd vinden met de regering, waardoor dit idee tegendraads lijkt. Volgens erfgoedexpert Inge Molenaar zijn gemeenschappen juist eerder geneigd om subsidies aan te nemen/uit te zoeken van deze fondsen, omdat zij als een soort 'tussenpersoon' van de overheid en gemeenschappen fungeren. De instanties krijgen wel geld van de overheid voor bepaalde doeleinden, maar zijn vervolgens vrij in hoe zij dat verspreiden. Het is desalniettemin wellicht een idee om selectief te zijn in de fondsen die worden uitgelicht, maar écht invloed op dit aspect van het concept moet de rol van de overheid niet hebben.

Dat gezegd hebbende: we kunnen niet met zekerheid zeggen dat fondsen ook zomaar op een platform geplaatst willen worden, en gezien we daar met de gemeenschappen zo zorgvuldig mee omgaan willen we dat wel doortrekken. Omwille van het tijdsbestek van dit onderzoek konden wij niet meer met fondsen in contact gaan om scenario's en integratie van fondsen op ErfGenot vorm te geven, maar gezien de aanwezigheid van subsidies wel degelijk gemeenschappen over de streep kan trekken raden wij sterk aan nog met deze instanties aan tafel te gaan en de mogelijkheden te verkennen.

4.4 - User stories

De verhalen van de stakeholders hebben wij in 'user stories' gezet zodat wij gemakkelijk hun belangen en perspectieven in kaart kunnen brengen. Wij

zijn met (bijna) alle stakeholders in gesprek gegaan om erachter te komen wat zij nodig hebben van ons. Dit is wat er uit kwam.

Gebruikers

Vanuit de interviews met gebruikers kwamen wij erachter dat zij behoefte hebben aan recensies en opmerkingen onder de pagina van een gemeenschap. Zo voelen zij zich veiliger over het kiezen van een gemeenschap. Zij vonden het stoffige imago van erfgoedgemeenschappen moeilijk om overheen te komen. Het voelde daardoor voor veel van hen niet als iets waar zij in contact mee willen komen. De tip van hen was dus ook om ervoor te zorgen dat dat niet meer het geval is. Ook was er behoefte aan toegankelijkheid door middel van instructies over hoe het platform werkt en verschillende taal opties.

Erfgoedambtenaren

Zij willen vooral snel en functioneel te werk kunnen gaan op ons platform. Niet te veel poespas. Filters, kernwoorden en een zoekbalk om specifieke gemeenschappen te vinden, zou voor hen het fijnst zijn.

Erfgoedgemeenschappen

Hun voordeel vanuit ons platform zou naast ledenwerving vooral donaties zijn. Donaties van fondsen of andere organisaties die door ons platform hen makkelijker kunnen vinden. Daarnaast willen zij geen direct beheer over het platform van de overheid. Dit heeft te maken met de ethische overwegingen van eerder in dit document. Als laatste hadden zij ook presence scrubbing als behoefte. Weer iets wat ook bij de overwegingen is behandeld.

Fondsen

Zij willen niet per se op het platform zitten, maar zij willen wel graag dat erfgoedgemeenschappen hen kunnen bereiken via het platform. Dit werkt voor hen wat fijner en zorgt ervoor dat het contact met gemeenschappen in mate gaat.

Toeziethouders

Zij zullen bestaan uit een commissie van alle stakeholders. Vanuit hen is het vooral belangrijk dat het platform naar het publiek wordt gebracht en dat zij nauw contact hebben met de erfgoedhuizen.

5. Funding

De financiering van het platform zal vooral moeten komen uit subsidies van de overheid. Dit past goed bij het doel van het project, omdat het platform voornamelijk wordt ontwikkeld voor erfgoedambtenaren en erfgoedprofessionals die werken bij gemeenten, provincies en andere overheidsorganisaties.

Op dit moment hebben ambtenaren moeite om erfgoedgemeenschappen goed in kaart te brengen, omdat er geen centrale plek bestaat waar deze informatie wordt verzameld. Het platform biedt hier een oplossing voor door erfgoedgemeenschappen zichzelf te laten aanmelden. Dit bespaart ambtenaren tijd en zorgt voor een beter overzicht. Omdat het platform het werk van de overheid ondersteunt en verbetert, is het logisch dat de overheid ook bijdraagt aan de financiering.

Daarnaast heeft het project een duidelijke maatschappelijke waarde. Het platform helpt bij het behoud en de zichtbaarheid van erfgoed, versterkt erfgoedgemeenschappen en maakt het voor burgers makkelijker om betrokken te raken bij erfgoed. Dit sluit aan bij doelen van de overheid op het gebied van cultuur, erfgoed, participatie en digitalisering. Hierdoor past het project goed binnen bestaande subsidieprogramma's.

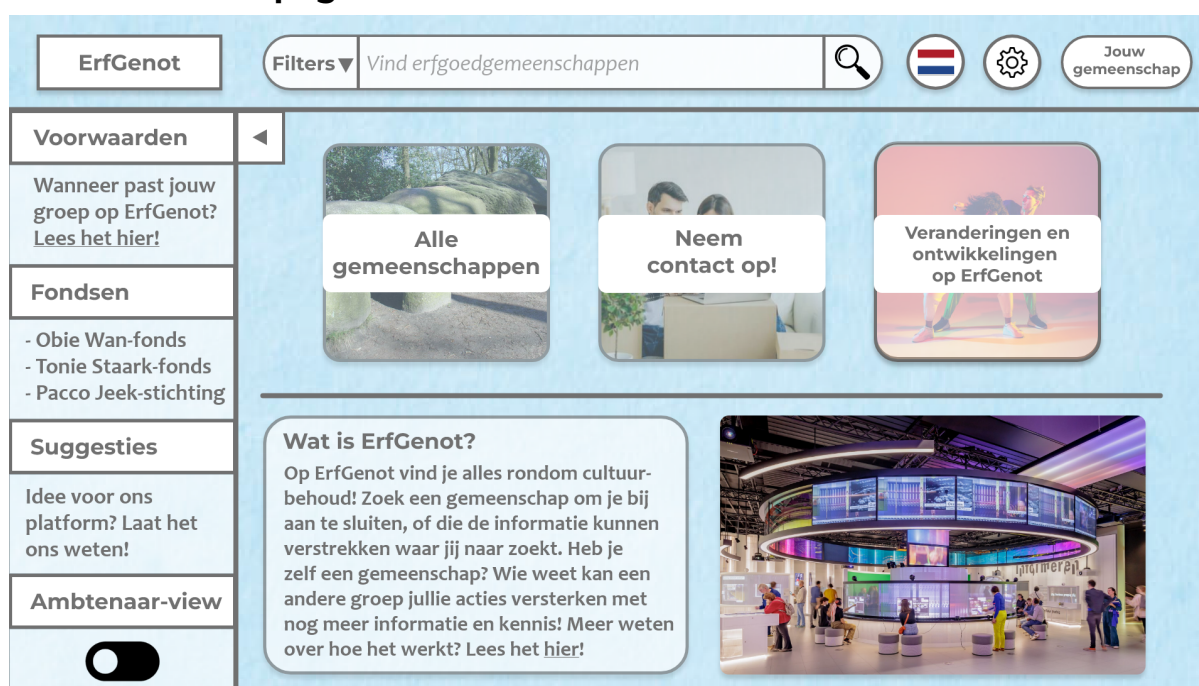
Door te kiezen voor subsidie als belangrijkste vorm van funding, kan het platform gratis en toegankelijk blijven voor erfgoedgemeenschappen en burgers. Dit is belangrijk, omdat veel erfgoedgemeenschappen werken met vrijwilligers en beperkte middelen. Een commercieel verdienmodel zou voor deze groepen een drempel kunnen vormen.

Overheidsfinanciering maakt het mogelijk om het platform niet alleen te ontwikkelen, maar ook op de lange termijn te onderhouden en door te blijven ontwikkelen. Zo kan het platform uitgroeien tot een duurzame en betrouwbare plek waar erfgoedgemeenschappen, burgers en ambtenaren samenkomen.

6. Prototype

Om het idee van ErfGenot alvast tot leven te wekken hebben wij een prototype ontworpen, waarin een groot aantal van de elementen uit de onderzoekshoofdstukken tot uiting komen. Niet alles dat we conceptueel uitgedacht hebben is omwille van de tijd geïmplementeerd in dit prototype, maar van een aantal van die delen worden per 'scherm' wel toegelicht. Andere, meer website-specifieke opties, die eerder in het onderzoek niet aan bod kwamen maar zich pas tijdens het designproces zijn gaan vertonen, worden hier nog uiteengezet. Daarbij zijn de beelden bedoeld om een visualisatie te geven van hoe de verschillende designkeuzes geïmplementeerd *kunnen* worden, niet een definitieve uiteenzetting van het webdesign.

Scherm 1: Homepagina

Wanneer men ErfGenot voor het eerst bezoekt komen zij eerst op de homepagina terecht, dus het is belangrijk dat de eerste indruk al een goede indicatie geeft van wat het platform representeert. Eerdere iteraties van het prototype hadden een 'perkament'-achtige structuur en achtergrondkleur, maar al snel bleek ook dat dit het oubollige imago van erfgoed vooral versterkt. Dit terwijl we juist de veelzijdigheid en moderne relevantie door willen laten schemeren.

De perkament-achtige structuur is behouden, maar aangevuld met een blauwe achtergrond. Blauw wakkert volgens kleurentheorie een rustig, betrouwbaar en stabiel gevoel van verantwoordelijkheid aan, wat volgens

ons goed aansluit bij ErfGenot (verywellmind, 2024). Daarbij zijn afbeeldingen gekozen die een variatie aan erfgoedvormen laten zien in dans, materieel erfgoed als hunebedden, en een afbeelding van Beeld & Geluid - wel degelijk een erfgoedgemeenschap volgens onze maatstaven, en ook nog eens een vrij moderne. Hiermee wordt visueel weer gecommuniceerd dat erfgoed niet zo stoffig is als door velen gedacht wordt. Op volgende schermen valt te zien dat dit op het gehele platform wordt doorgetrokken.

Hier komen ook een paar van de toegankelijkheidskeuzes naar voren. Bijvoorbeeld de grote tekst en 'knoppen' op de pagina. Gezien we het platform voor iedereen makkelijk bruikbaar willen maken is het onze bedoeling niet te overweldigend te zijn en tekst leesbaar te houden. Bovenin is nog een toegankelijkheidsoptie te zien in de vorm van de knop met de Nederlandse vlag. We raden aan om op ErfGenot ondersteuning voor verschillende talen toe te voegen. Nederland is immers een multiculturele samenleving, en gemeenschappen zijn niet exclusief gericht op oud-Nederlands erfgoed. Omdat we ook niet van uit kunnen gaan van een perfecte grip op de Nederlandse taal ondersteunt ErfGenot dan dus graag verschillende talen, zodat iedereen weet waar die aan toe is.

De gevolgen van onze overwegingen bij **Bestuur en toezicht** zijn ook te zien met de 'Veranderingen en ontwikkelingen op ErfGenot'-knop. Dit is de 'changelog' waar we het in die sectie over hebben gehad, met een andere, makkelijker te begrijpen naam. We vinden het belangrijk dat bezoekers en gebruikers snel kunnen zien wat voor veranderingen er worden doorgevoerd op het platform.

Een andere benaming die eerder benoemd is, is 'cultuurbehoud' in de alinea met uitleg van ErfGenot. Gedurende ons onderzoek en onze gesprekken kwamen wij geregeld tegen dat groepen die wel als erfgoedgemeenschappen geassocieerd kunnen worden, zichzelf niet zo zouden beschrijven. Bijvoorbeeld een groep die paasontbijtjes verzorgt in Gouda, kon zich niet geheel vinden in de term erfgoedgemeenschap. Om deze reden zijn we op zoek gegaan naar een algemenere benaming die de lading van erfgoed wel dekt, maar herkenbaarder is voor meer mensen. Cultuurbehoud is daaruit gekomen, en wordt dus gebruikt op ErfGenot en de bijbehorende wervingscampagne die wij voorstellen. Edoch, andere benamingen blijven mogelijk - dit is slechts één benaming die wij suggereren.

Scherf 2: Voorwaarden

ErfGenot

Filters ▾ Vind erfgoedgemeenschappen

Jouw gemeenschap

Voorwaarden

Wanneer past jouw groep op ErfGenot? Lees het hier!

Fondsen

- Obie Wan-fonds
- Tonie Staark-fonds
- Pacco Jeek-stichting

Suggesties

Idee voor ons platform? Laat het ons weten!

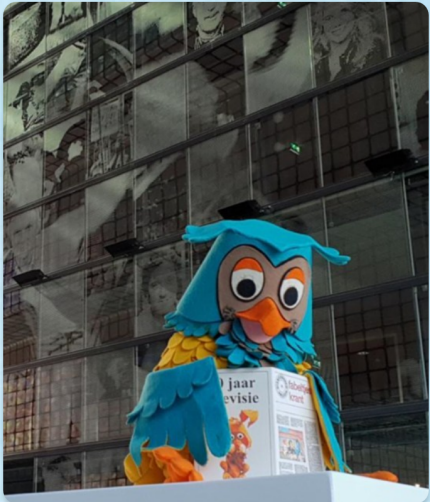
Ambtenaar-view

☐

Voorwaarden

ErfGenot draait om het vieren en zichtbaar maken van groepen en gemeenschappen in Nederland die zich hard maken voor het behoud van cultuur - daar refereren we ook wel naar als erfgoed. De groepen op dit platform zijn hier op eigen tempo actief mee bezig, met het doel om allerlei soorten cultuur, van dans, gebouwen en zelfs paasontbijtjes in jouw dorp in stand te houden en dat over te dragen aan anderen.

Ben jij dus (lid van) een groep die zich inzet voor cultuurbehoud en erfgoed? Dan kun je jezelf aanmelden met enkel een e-mailadres. De voordelen staan hier op een rij, maar je profiel verwijderen kan wanneer je wil.

Zoals in het Hoofdstuk **Concept** al uiteen is gezet, hanteren we bepaalde maatstaven over wat precies kwalificeert als een erfgoedgemeenschap op ErfGenot. Daarbij hoort vooral dat een mate van publieke actie en/of educatieve waarde aanwezig moet zijn, zodat we de individuele verzamelaars en hobbyclubs wegfilteren. Daarbij willen we met deze pagina ook duidelijk maken hoeveel een gemeenschap over zichzelf wil delen aan hen is, en dat zij altijd hun aanwezigheid van het platform kunnen verwijderen. Dit is ook informatie die bij het aanmeldproces van een gemeenschap wordt verschaft, zodat we altijd transparant zijn.

Scherf 3: Voordelen

ErfGenot

Filters ▾ Vind erfgoedgemeenschappen

Jouw gemeenschap

Voorwaarden

Wanneer past jouw groep op ErfGenot? Lees het hier!

Fondsen

- Obie Wan-fonds
- Tonie Staark-fonds
- Pacco Jeek-stichting

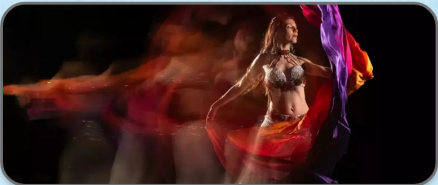
Suggesties

Idee voor ons platform? Laat het ons weten!

Ambtenaar-view

☐

De voordelen van ErfGenot

Op ErfGenot vind je alles rondom cultuurbehoud! Zoek een gemeenschap om je bij aan te sluiten, of die de informatie kunnen verstrekken waar jij naar zoekt. Heb je zelf een gemeenschap? Wie weet kan een andere groep jullie acties versterken met nog meer informatie en kennis!

De voordelen van ErfGenot:

- Kom in contact met groepen van over heel Nederland met een interesse in cultuurbehoud
- Word vindbaar voor eenieder die geïnteresseerd is in het behouden van cultuur, en verspreid jouw activiteiten
- Vind makkelijk de fondsen die jou kunnen helpen nóg toffere evenementen op te zetten en mensen te bereiken
- ErfGenot is vrijblijvend. Wil je niet meer vindbaar zijn? Dan schrob je jouw aanwezigheid weg met een druk op de knop
- Wees onderdeel van een vrij platform. Door gebruikers, voor gebruikers

Een veel voorkomende vraag tijdens de duur van dit project was: “wat zit hierin voor de gemeenschappen?” Zij zijn immers het levensbloed van ons platform, en uiteindelijk wat ErfGenot een bruikbare tool voor erfgoedambtenaren maakt. Met een aparte pagina die de voordelen nog eens op een rijtje zet voor de gemeenschappen, verwachten wij daar meer duidelijkheid in te scheppen voor hen.

Scherf 4: Profielpagina

Er is ook een weergave gemaakt van hoe een profielpagina op ErfGenot eruit kan zien. Wanneer iemand een erfgoedgemeenschap opzoekt en aanklikt is dit een voorbeeld van wat ze te zien krijgen. Zoals al aangegeven is wat hier staat niet verplicht. De profielpagina zou in principe ook simpelweg uit de naam van de erfgoedgemeenschap en een e-mailadres kunnen bestaan.

Het kan dus ook zo zijn dat de gemeenschap meer invult, zoals een beschrijving over hun bezigheden/wie zij zijn, een telefoonnummer en waar de gemeenschap gebaseerd is. Ook kan de gemeenschap hier weergeven waar, wanneer en welke evenementen er in de agenda staan. Dit zien wij als een ‘ingevulde’ pagina, maar we zien ook voor ons dat gemeenschappen hier losse ‘posts’ met tekst en/of foto’s kunnen plaatsen, mochten zij dat willen.

Er zijn twee aspecten van deze pagina om verder toe te lichten. Allereerst het groene vinkje naast de naam van de gemeenschap. Dit geeft aan dat de gemeenschap geverifieerd is. Er is dus een medewerker van een

erfgoedhuis langs geweest die het bestaan en de bezigheden van de gemeenschap heeft bevestigd, waarna die op het platform een vinkje krijgt. We raden aan om een pop-up-menu te implementeren, zodat wanneer men over het vinkje zweeft, zij te zien krijgen wat dit betekent. Dan is dat voor iedereen duidelijk.

Het tweede aspect is de onderste knop, 'Donaties mogelijk'. Aanvankelijk dachten wij hier niet aan, maar vanuit burgers kwam de input dat zij deze functie graag zouden zien. Dan kunnen zij makkelijk doneren aan de gemeenschappen waar zij waarde aan hechten. Er hangen hier daarentegen wel een paar bedenkingen aan, zoals of dat geld via ErfGenot naar de gemeenschappen moet gaan, wie daar dan over gaat, en hoe dat logistiek gezien geregeld wordt. Misschien accepteert niet iedere gemeenschap immers donaties.

Daarom raden wij met deze functie eerder aan dat een gemeenschap zelf kan linken naar hun rechtstreekse donatiepagina, als zij die hebben. Het is een functie die alleen voor geverifieerde gemeenschappen beschikbaar is, en zodra een bezoeker op de knop drukt krijgt men een waarschuwing dat zij direct naar een pagina van de gemeenschap gaan - en dat donaties verder niets te maken hebben met ErfGenot als platform. Het is dus aan gebruikers om te bepalen of de gemeenschap betrouwbaar genoeg is, wat misschien hard klinkt, maar zo veroorzaken we geen onnodige controverse en problemen voor het platform. Dit is dus een functie die gebruikers graag willen zien, en gemeenschappen vast kunnen waarderen, maar als de logistieke afweging toch te veel kopzorgen oplevert, is het geen essentiële functionaliteit van het platform - en kan het dus achterwege gelaten worden.

Scherma 5: Profielinstellingen

ErfGenot Filters Vind erfgoedgemeenschappen

Voorwaarden ◀

Wanneer past jouw groep op ErfGenot? Lees het hier!

Fondsen

- Obie Wan-fonds
- Tonie Staark-fonds
- Pacco Jeek-stichting

Suggesties

Idee voor ons platform? Laat het ons weten!

Ambtenaar-view

☐

Gemeenschapsinstellingen

Profiel uiterlijk

Contactinformatie

Geplande evenementen

Accountbeheer

Contact met beheer

E-mailadres/wachtwoord aanpassen

Link agenda

Tweestapsverificatie inschakelen

Verwijder erfgoedgemeenschap (en bijbehorende informatie)

Soms verandert er iets aan een gemeenschap, is het gebouw gerenoveerd, wil het bestuur een evenement inplannen, of wat dan ook. Dit kan in de profielinstellingen, waar een aantal extra punten staan. In het tabblad profiel uiterlijk kan bijvoorbeeld een nieuwe profielfoto ingesteld worden, de beschrijving aangepast worden en wellicht een *custom* profielkleur gekozen worden.

Zo kunnen gemeenschappen hun stukje ErfGenot iets meer eigen maken. Onder contactinformatie kunnen telefoonnummers, e-mailadressen en soortgelijke contactmogelijkheden toegevoegd worden, en in geplande evenementen kan de agenda van de gemeenschap ingezien en aangevuld worden. Het 'Contact met beheer'-tablad kan de gebruikers naar de suggestiepagina (Scherma 7) brengen en het telefoonnummer van de helpdesk laten zien, zodat men daar terecht kan.

Onder accountbeheer kunnen de inloggegevens voor de gemeenschap worden aangepast, tweestapsverificatie ingeschakeld worden voor extra beveiliging, en er is een gevaarlijke optie: het verwijderen van de gemeenschap. ErfGenot is immers een vrijblijvend platform, en als een gemeenschap daar geen onderdeel meer van wil zijn hebben wij die keuze te respecteren. Wanneer deze optie gekozen wordt, komt er wel een bevestigingsmenu tevoorschijn waarin gevraagd wordt of deze keuze serieus genomen wordt, en kan er gevraagd worden of de hele gemeenschap het eens is met dit besluit.

Er is immers waarschijnlijk één persoon die het profiel op ErfGenot aanmaakt, en het is niet zeker of die inloggegevens gedeeld worden met de rest van de gemeenschap. Diezelfde persoon kan dus eventueel zomaar besluiten het profiel te verwijderen, dus als reminder willen we in ieder geval vragen of dit besluit goed doordacht is. Wordt er 'ja' ingedrukt? Dan hebben wij daar verder weinig over te zeggen. Het profiel, en alle verwijzingen daarnaar in onze database moeten zorgvuldig weggewerkt worden.

Een laatste optie die we nog willen benoemen is de 'link agenda'-optie (die overigens ook in het 'geplande evenementen'-tablad kan staan). In gesprek met een medewerker van het grote mediamuseum Beeld & Geluid werd ons verteld dat ook zo'n grote instantie best op ErfGenot wil staan, maar dat apart ieder evenement toevoegen eventueel een snel vergeten taak zou blijken - waardoor het nut van het platform een beetje wordt verzaakt. Voor zulke grotere instanties zou het dus voordelig zijn als zij een evenementenagenda automatisch kunnen linken met de agenda op ErfGenot. Hoe dit technisch gezien zou werken moet verkend worden, maar het is een functie die in ieder geval nut heeft voor grotere gemeenschappen op het platform, en dus voordelig uit kan pakken.

Scherf 6: Ambtenaarview

The screenshot shows the 'Ambtenaarview' (Ambtenaarview) interface on the ErfGenot platform. The top navigation bar includes the 'ErfGenot' logo, a search bar with the placeholder 'Vind erfgoedgemeenschappen', and icons for filters, a Dutch flag, settings, and a user profile.

The left sidebar contains the following sections:

- Voorwaarden**: 'Wanneer past jouw groep op ErfGenot? Lees het hier!'
- Fondsen**: '- Obie Wan-fonds', '- Tonie Staark-fonds', '- Pacco Jeek-stichting'
- Suggesties**: 'Idee voor ons platform? Laat het ons weten!'
- Ambtenaar-view**: A toggle switch.

The central filters section includes:

- Regio**: Checkboxes for Noord-Holland, Zuid-Holland, Drenthe, and Utrecht. A 'Meer tonen' link is present.
- Verificatie**: Checkboxes for 'Wel geverifieerd', 'Verificatie afwachgend', and 'Ongeverifieerd'.
- Thema's**: Checkboxes for 'Historische vereniging', 'Gebouwen', and 'Immaterieel cultuur'. A 'Meer tonen' link is present.
- Voor anderstaligen**: Checkboxes for 'Ja', 'Nee', and 'Onge-specificeerd'.

The main content area displays a list of heritage groups, each with a thumbnail image, a title, a location, and themes:

- Cassette Cadetten** (verified): Locatie: Wormerveer, Noord-Holland. Thema's: Muziek, immaterieel cultuur, collectie.
- Oude Laptopsvereniging**: Locatie: Den Haag, Zuid-Holland. Thema's: Reparatie/Restauratie, educatief.
- De Klap van de Molenwielders** (verified): Locatie: Zaanstad, Noord-Holland. Thema's: Gebouwen, molens materieel cultuur.
- Beeld en Geluid** (verified): Locatie: Hilversum, Noord-Holland. Thema's: Televisie, immaterieel cultuur, collectie.

Hoewel de gemeenschappen het levensbloed van het platform vormen, is het uiteindelijke doel van de Rijksdienst om het werk van erfgoedambtenaren makkelijker te maken. Daarvoor dachten wij aan een soort 'ambtenaarsview', wat praktisch gewoon een lijst van alle

gemeenschappen is met filters om het zoeken makkelijker te maken. In principe kan dit daarentegen ook gewoon de normale zoekfunctie van het platform vormen. Een speciale 'ambtenaarversie' van ErfGenot vergt immers meer werk, gezien er dan een apart aanmeldproces voor ambtenaren moet komen. Met verificatie van *hun* status, en dergelijke randzaken.

Enfin, de lijst met erfgoedgemeenschappen is eigenlijk precies dat, een lijst met bepaalde informatie, zodat in één oogopslag duidelijk kan worden waar die gemeenschap voor staat en waar ze te vinden zijn - als die informatie is opgegeven. Ook staat het vinkje er weer bij om een geverifieerde gemeenschap aan te geven.

Met behulp van filters kan er dan specifiekere gezocht worden. Bijvoorbeeld door per regio/provincie te kijken, te filteren op wel- of niet-geverifieerde gemeenschappen. Ook kan er gezocht worden naar specifiekere vormen van erfgoed, al zijn thema's daarin wellicht lastig te bepalen. Er zijn immers zoveel verschillende soorten erfgoed, maar als we het beetje bij beetje afbakenen moet het zoekproces in ieder geval gemakkelijker gaan. Bij die thema's dachten wij bijvoorbeeld aan historische verenigingen, gebouwen, dans, technologie, eten/koken, preservatie en reparatie/restauratie. Dit zijn een aantal thema's die regelmatig centraal staan bij erfgoedgemeenschappen, en die de groepen ook makkelijk aan zichzelf kunnen toedienen bij het maken van een profiel.

Ook een filteroptie voor taal zou van pas komen, gezien taalondersteuning voor de toegankelijkheid van ons platform ook een belangrijk punt is. Specifiek kunnen zoeken op niet-Nederlandse gemeenschappen geeft makkelijker inzicht in de diversiteit op ErfGenot. Er zijn geheel nog meer filters die toepasselijk zijn op ons platform, maar deze vier opties zijn volgens ons belangrijk in het uiten van de waarden van ErfGenot. En de behulpzaamheid voor ambtenaren die een direct en divers overzicht willen van de gemeenschappen, uiteraard.

Scherf 7: Contact en suggesties

Zoals uiteengezet is in de sectie Bestuur en toezicht wordt besluitvorming gedaan door de commissie van ErfGenot. Leden van die commissie kunnen uiteraard veranderingen aan het (beleid van het) platform aanbieden, maar dit kan ook vanuit de gebruikers gebeuren. Zo worden de leden ook betrokken bij het platform, zo kan er ook continu geëvalueerd worden of ErfGenot naar behoren werkt.

Suggesties kunnen doorgegeven worden op een pagina zoals hierboven, waarin men hun idee op kan schrijven en vervolgens versturen. We zullen dan wel een e-mailadres of telefoonnummer nodig hebben, om de gebruiker te updaten over de status van hun suggestie. Op deze contactpagina kunnen daarentegen ook klachten of vragen ingestuurd worden, wanneer iets niet duidelijk is voor de gebruiker of een aspect van ErfGenot niet naar behoren werkt.

Een bijkomend onderdeel hiervan is wel dat de data ergens opgeslagen moeten worden, zodat de commissie dit later in kan zien. Omdat de contactgegevens van de gebruiker in principe nodig zijn voor updates, moeten we die een bepaalde tijd bewaren. In deze versie van het prototypen zeggen wij dat die gegevens bewaard worden totdat het plan besproken is, en vervolgens alleen de tekst zelf bewaard wordt - niet de contactgegevens. In de uiteindelijke versie van het platform is het daarentegen eerder aan te raden om een tussenstap toe te voegen, waarin gebruikers gevraagd wordt of zij überhaupt statusupdates willen

ontvangen. Zo niet? Dan hebben we geen contactgegevens nodig en worden die dus niet opgeslagen.

7. Concrete adviezen

We hebben de afgelopen dertig pagina's veel verteld over wat wel en niet kan werken op een platform als ErfGenot, dat een uiteindelijk eindproduct kan informeren en vormgeven. In dit hoofdstuk zetten we de adviezen per hoofdstuk nog op een overzichtelijke rij.

Het concept

- We creëren geen tool die gemeenschappen automatisch in kaart brengt, zonder hun inbreng daarvan. Leg die keuze bij de gemeenschap zelf, en laat hen zich dan aansluiten bij een platform als ErfGenot
- Laat vervolgens ook aan de gemeenschappen zelf over wát zij willen delen. Een naam en e-mailadres is de basis - daar hebben ambtenaren immers nog iets aan - maar of zij verdere informatie willen delen is aan de groepen
- Daarop aansluitend moet het ook altijd mogelijk zijn voor de gemeenschappen om hun aanwezigheid van het platform te wissen, zodat dit ook niet meer terug te vinden is
- Het nut voor de gemeenschappen kan liggen in het vinden van nieuwe leden, contacten leggen en hun doel van publieke actie uitvoeren. Wanneer ErfGenot een platform is waar de gemeenschappen willen en kunnen vertoeven, kunnen de ambtenaren daarvan profiteren
- Om te voorkomen dat eenzame verzamelaars en hobbyistische clubjes (die technisch gezien wel aan erfgoedbehoud doen, maar niet specifiek als gemeenschap) te filteren van het platform, definiëren we erfgoedgemeenschappen op het platform als groepen met acties gegrond in publieke actie en/of educatie
- Om te verifiëren of een gemeenschap wel écht een gemeenschap is raden we aan gesprekken te houden, die hen een verificatie-vinkje op het platform opleveren. Deze gesprekken kunnen door bezetting waarschijnlijk niet door ambtenaren uitgevoerd worden, maar de erfgoedhuizen in iedere Nederlandse provincie kunnen hierin uitkomst bieden
- Erfgoedgemeenschappen hebben het vaak niet zo met de overheid en gemeentes, en zullen een tool die door hen gepresenteerd wordt waarschijnlijk niet met open armen ontvangen. Daarom raden we aan dat ErfGenot wordt bestuurd door een commissie die bestaat uit representatieven uit de verschillende stakeholdergroepen, die inbreng hebben in de besluitvorming en invulling van ErfGenots toekomst

- Het is daarbij aan te raden om gebruikers nog inbreng te geven door middel van een suggestie-optie op de contactpagina
- Om gebruikers op de hoogte te stellen van veranderingen op en rondom ErfGenot is het aan te raden een 'changelog' op de homepage te implementeren waar zij snel al het nieuws overzichtelijk kunnen vinden
- Erfgoed is de term waar wij allen inmiddels bekend mee zijn, maar in de volksmond heeft het oubollige connotaties, en erger nog: gemeenschappen kunnen zichzelf niet vinden in die beschrijving. Daarom raden wij ook aan naar het behoud van erfgoed te refereren als 'cultuurbehoud'. Dit is algemener, en dus iets waar meer mensen zich sneller in kunnen vinden. Andere benamingen zijn uiteraard ook mogelijk
- Zorg ervoor dat de eisen waar een gemeenschap aan moeten voldoen bij het aanmelden duidelijk zijn bij registratieproces, zo voorkomen we teleurstelling en verwarring
- Wees daarbij ook transparant over het feit dat groepen registreren minimale informatie vereist, en presence scrubben altijd mogelijk is
- Gezien de directe voordelen van ErfGenot niet direct glashelder zijn, kan het geen kwaad om een aparte pagina te wijden aan uitleg over wat het platform voor erfgoedgemeenschappen kan betekenen
- Geef visueel weer dat een gemeenschap geverifiëerd is, en maak duidelijk voor gebruikers wat dat inhoudt ten opzichte van niet-geverifieerde groepen
- Donaties toelaten is een wens vanuit gebruikers, maar kan voor logistieke problemen zorgen waar ErfGenot niet per se bij betrokken wil zijn. Als deze feature geïmplementeerd wordt kan dit het beste gedaan worden door de functie aan te zetten voor geverifiëerd groepen, die kunnen linken naar hun eigen donatiepagina. Dan moeten wij wel duidelijk maken dat gebruikers rechtstreeks aan de gemeenschap doneren, en dit dus een eigen risico met zich meebrengt
- Een optie die door grotere groepen/instanties gewaardeerd zou worden is het linken van de evenementenagenda, gezien dit anders een makkelijk vergeten aspect wordt
- Voor het gemak van de ambtenaar kan een specifieke zoekfunctie voor hun doeleinden geïmplementeerd worden, maar met goede filteropties kan dit ook al behaald worden. We raden aan filters op basis van taal, regio/provincie en thema's als gebouwen, dans, eten en ga zo maar door, aan

- Als ervoor gekozen wordt dat leden die contact zoeken met ErfGenot sowieso geüpdatet worden over hun inzendingen moet er duidelijk worden gemaakt dat de inhoud van suggesties tot na evaluatie wordt bewaard, maar dat hun contactgegevens daarna direct verwijderd worden. Om meer keuze te geven aan de gebruikers is het ook mogelijk om hen te laten kiezen of zij updates willen krijgen of niet. Zo ja, dan is het eerste gedeelte van dit advies nog altijd toepasselijk

Deskresearch

- ErfGenot moet functioneel en makkelijk te gebruiken zijn voor ambtenaren.
- ErfGenot moet als overheids-gerelateerde instantie waarschijnlijk wel voldoen aan de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte, en als onderdeel van de European Accessibility Act voor bedrijven
- Om toegankelijkheid waar te maken moet iedereen van het platform gebruik kunnen maken, wat betekent dat de inhoud waarneembaar moet zijn, de applicatie makkelijk bedienbaar moet zijn, de invulling begrijpelijk behoort te zijn en het ontwerp robuust/meegaand met de tijd zijn
- Toegankelijkheid kan onder andere bereikt worden door het ondersteunen van verschillende talen op het platform, grote lettertypen en wellicht een optionele tutorial voor degenen die minder tech-savvy zijn
- Toezicht en moderatie gaan onder andere door de erfgoedhuizen die kunnen controleren of de gemeenschappen wel echt zijn wie ze zijn, maar de community de mogelijkheid geven om ongepaste content te rapporteren richting het bestuur. Daarbij moet er goed opgelet worden of groepen geen haatdragende of historisch beladen thema's op haatstokende manieren wekken. Als laatste is het aan te raden een helpdesk op te zetten die vragen kan beantwoorden
- Het is belangrijk om mee te groeien met de behoeften van de gebruikers, en we luisteren naar hun suggesties. Evalueren houdt ErfGenot fris en bijtijds
- Wij adviseren implementatie van de Fediverse, gezien dit het platform onafhankelijk houdt van Big Tech-bedrijven. Daarbij kan de Fediverse uitkomst bieden voor het verdelen van ErfGenot-secties per provincie. Dit kan ook versplintering veroorzaken, maar zo'n functie is het overwegen waard

- Gemeenschappen moeten de mogelijkheid hebben tot 'presence-scrubbing'.
- Het platform moet zodanig worden gevormd dat de term erfgoedgemeenschap zijn stoffige imago verliest.

Fieldresearch

- Zet een gecombineerde wervingscampagne op waarin social media en offline middelen elkaar versterken.
 - Gebruik TikTok en Instagram voor korte, toegankelijke video's die laten zien dat erfgoed niet stoffig is en vooral gericht zijn op het aantrekken van een jonger publiek.
 - Gebruik Facebook om bestaande erfgoedgemeenschappen te bereiken en hen actief uit te nodigen om zich aan te melden op het platform.
 - Vul dit aan met offline middelen zoals flyers, posters, artikelen in lokale kranten en promotie tijdens erfgoedbijeenkomsten, musea en bibliotheken, zodat ook een ouder publiek en minder digitaal actieve gemeenschappen worden bereikt.
- We kunnen niet met zekerheid zeggen dat fondsen gewillig op ErfGenot vindbaar willen worden, maar dit zou zeker extra incentief bieden voor gemeenschappen om zich te registreren op het platform. Wij adviseren met fondsen aan tafel te gaan, en kijken wat er mogelijk is qua integratie op het platform
- Het toelaten van recensies is iets om over na te denken. Gebruikers hebben daar behoefte aan, maar het komt zo met voor- en nadelen.
- Fondsen moeten bereikt kunnen worden via het platform.

Conclusie

ErfGenot is dus een platform waar iedereen op terecht kan en waar diverse groepen aan bij kunnen dragen. Het doel van ErfGenot is niet alleen het werk van erfgoedambtenaren makkelijker maken, maar ook het imago van erfgoedgemeenschappen afstoffen. Wij willen dit bereiken door een doordachte en sociale aanpak. Een vrije licentie, een commissie van alle belanghebbenden die naar de actuele problemen van gebruikers luistert en een toegankelijk maar modern design maken ErfGenot wat het is, een *movement* voor cultuurbewoud.

Bronnenlijst

Internationaal Strafhof neemt afscheid van Microsoft 365

Binnenlands Bestuur. (n.d.). Internationaal Strafhof neemt afscheid van Microsoft 365.

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/digitaal/internationaal-strafhof-neemt-afschied-van-microsoft-365>

Voor wie is de wetgeving digitale toegankelijkheid verplicht?

Digitoegankelijk.nl. (n.d.). Voor wie is de wetgeving verplicht?

<https://www.digitoegankelijk.nl/wetgeving/voor-wie-is-het-verplicht#:~:text=In%20de%20wet%20staat%20dat,zou%20zijn%2C%20hoeft%20het%20niet>

Wat WCAG betekent voor digitale toegankelijkheid

Swink. (n.d.). Wat WCAG betekent digitale toegankelijkheid.

<https://swink.nl/blog/wat-wcag-betekent-digitale-toegankelijkheid/>

Managementboek — Principes van goede governance

Managementboek. (n.d.). Wat zijn de belangrijkste principes van goede governance voor mijn organisatie?

https://www.managementboek.nl/vraag_antwoord/compliance_en_regelgeving/wat_zijn_de_belangrijkste_principes_van_goede_governance_voor_mijn_organisatie?srsId=AfmBOorELeZpj53njzFXvJ9pEDltRFn7kkbYlc9nTFSLOcRCDtg3BKN

Frontiers in Blockchain artikel

El-Lampoltshammer, T. J., Kumari, A., & Mohsan Ali. (2024). Is it green? Designing a blockchain-based certification system for the EU hydrogen market. *Frontiers in Blockchain*, Article 10.3389/fbloc.2024.1408743.

<https://www.frontiersin.org/journals/blockchain/articles/10.3389/fbloc.2024.1408743/full>

The Color Blue: Meaning and Color Psychology

Cherry, K. (2005, 24 november). The color blue: Meaning and color psychology. *Verywell Mind*.

<https://www.verywellmind.com/the-color-psychology-of-blue-2795815>

Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0

International — legalcode

Creative Commons. (n.d.). Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (legal code).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.en>